

Ліщинська-Кравець Г. Л.
старша викладачка кафедри технологічної та професійної освіти,
керівниця навчально-наукової лабораторії «Мистецька Бойківщина»
Дрогобицького державного педагогічного
університету ім. Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЙ ХУДОЖНЬОЇ ВИШИВКИ

Дистанційне навчання технік художньої вишивки має свої особливості, які варто враховувати для успішного навчання і розвитку студентів. Ось кілька особливостей такого виду навчання при проведенні занять з технологічного практикуму, на якому студенти вивчають різноманітні види художньої вишивки:

Перш за все, це *комунікація*, яка є одним із важливих аспектів дистанційного навчання та полягає в забезпеченні ефективного спілкування між викладачем і студентами. Слід зауважити, забезпечення якісного комунікаційного процесу впливає на здатність студентів глибоко засвоювати навчальний матеріал з технологій вишивки, розуміти інструкції щодо прийомів роботи, задавати питання й отримувати зворотний зв'язок. Важливо мати доступ до засобів комунікації, які підтримують взаємодію між викладачем і студентами – електронну пошту, форуми обговорень, чати, відеоконференції тощо. Використовуючи різноманітні інструменти, викладачам слід адаптуватися до потреб студентів і забезпечити комунікацію на різних рівнях. При цьому важливо націлювати студентів формулювати запитання, які стосуються безпосередньо теми заняття з технологій вишивки. Викладачі повинні намагатися передавати інформацію чітко та зрозуміло: використовувати просту мову, структурувати навчальний матеріал і надавати достатньо прикладів для пояснення складних понять і категорій. Важливо забезпечити гнучкість у спілкуванні, особливо з урахуванням індивідуальних графіків студентів, надавати можливість звернутися з

питаннями або коментарями в зручний для студентів час. Викладачі мають стимулювати активну участь студентів у комунікаційному процесі шляхом створення інтерактивних завдань з розроблення орнаментальних композицій, постановки запитань, організації дебатів або віртуальних обговорень дизайн-проектів із вишивки.

По-друге, це *вільний доступ до навчальних матеріалів*. Забезпечення вільного доступу студентам до необхідних навчальних матеріалів із вишивки у дистанційному форматі є важливим аспектом успішного практичного навчання на відстані. Для цього слід використовувати легкодоступні та інтуїтивно зрозумілі для студентів спеціальні платформи для навчання (наприклад, MOODLE, Google Classroom, Prosvita й ін.), де студенти можуть зручно отримувати доступ до всіх навчальних матеріалів із курсу вишивки. Ці платформи мають містити лекційні матеріали, підручники, відеоуроки, завдання, тести, технологічні карти, схеми орнаментів тощо. Також слід забезпечити студентам доступ до електронних ресурсів, таких як: електронні книги, статті, мистецтвознавчі й етнографічні дослідження, спеціальні журнали з мистецтва та дизайну тощо. Для цього треба пропонувати використовувати онлайн-бібліотеки, бази даних або спеціалізовані веб-сайти, де такі ресурси доступні для студентів. Гарною практикою є запис відеоуроків і організація вебінарів, які студенти можуть переглядати в будь-який зручний для них час. Це дозволяє студентам повторювати матеріалі навчатися в індивідуальному темпі. Крім того, треба впевнитися, що студенти мають змогу отримати доступ до навчальних матеріалів навіть без підключення до мережі Інтернет. Для цього слід завантажувати матеріали у форматі PDF або інших електронних форматах, щоб студенти могли зберігати їх на своїх пристроях і переглядати в офлайн.

Наш практичний досвід свідчить, що для організації вільного доступу студентів до навчальних матеріалів із вишивки слід забезпечити:

- 1) можливість синхронізації навчальних матеріалів з мобільними

пристроями (смартфонами, планшетами); 2) зручні засоби комунікації між викладачами і студентами (електронну пошту, форуми, онлайн-чати, відеоконференції); 3) зручні способи оцінювання студентів та надання зворотного зв'язку (онлайн-тести, завдання або електронні форми для збору відповідей від студентів); 4) розміщення навчальних матеріалів на популярних онлайн-платформах (YouTube, GitHub та ін.).

Третя особливість дистанційного навчання – це *реалізація практичних завдань майбутніми учителями технологій та зворотний зв'язок із ними*. У процесі практичних онлайн-занять з вивчення технологій вишивки доцільно використовувати різноманітні форми організації роботи: усні опитування, консультації в режимі «запитання – відповідь», евристичні бесіди, самостійну роботу студентів, виконання практичних завдань з демонструванням прийомів вишивання та використання інструкційних карток та ін. Реалізація практичних завдань майбутніми учителями технологій та зворотний зв'язок з ними у дистанційному режимі вимагають застосування таких методичних прийомів: 1) надання студентам чітких інструкцій щодо виконання практичних завдань із вишивки; 2) уточнення очікуваних результатів, критеріїв оцінювання та термінів виконання завдань; 3) використання зрозумілої мови та візуальних матеріалів для пояснення практичних завдань (відео мають містити демонстрацію процесу виконання вишивальних швів, пояснення послідовності або інші приклади, що допоможе студентам краще зрозуміти завдання та уникнути помилок); 4) надання студентам зворотного зв'язку при виконанні практичних завдань: для цього слід використовувати письмові коментарі, оцінки або аудіо-відеозаписи, які пояснюють можливі покращення у вдосконаленні практичних навичок; 5) створення форумів або груп обговорень, де студенти можуть обмінюватися думками, досвідом та питаннями щодо виконання практичних завдань; це стимулює взаємодію між студентами та сприяє розв'язанню спільних проблем; 6) використання системи заохочень й мотивацій для студентів, які успішно

виконують практичні завдання (наприклад, встановлення системи балів або нагород за досягнення у виконанні завдань, що стимулює студентів до активної участі та роботи на високому рівні).

Достатньо ефективною є комп'ютерна програма для створення та редагування композицій вишивки – Pattern Maker. Вона доступна в користуванні, характеризується високими функціональними можливостями та широким інструментарієм. З її допомогою студенти мають змогу довільний ескіз або малюнок швидко трансформувати у схему (технічний малюнок) для вишивки різними технологіями. При дистанційному вивченні технологій художньої вишивки майбутніми вчителями виникають складнощі з набуття вмінь і навичок під час засвоєння окремих тем, як-от: «Орнамент та види орнаментів», «Композиція у вишивці», «Створення ескізного малюнка для вишивання», оскільки практична частина вимагає значних витрат навчального часу. Не кожен студент володіє навичками малювання, розроблення технічних малюнків, які необхідні для освоєння цих тем, що може знижувати мотивацію, викликати невпевненість та розчарування від невдалого результату роботи. Підвищення результативності дистанційного навчального процесу суттєво покращується впровадженням творчих завдань, які передбачають створення ескізів виробів, орнаментальних композицій для вишивання у програмі Pattern Maker [1]. Використання цієї програми сприяє зростанню мотивації студентів, підвищує якість набутих знань і сформованих навичок, розвиває впевненість у власних творчих можливостях, спонукає майбутніх учителів технологій до подальшого самостійного поглиблення знань

Отже, наш практичний досвід показує, що дистанційне навчання на початку стало викликом для організації якісного освітнього процесу, але завдяки правильній організації, підтримці та співпраці між викладачем і студентами, воно виявилось ефективним і стимулюючим середовищем для навчання різноманітних технологій художньої вишивки.

Список використаних джерел

Мельник Г.М., Ліщинська-Кравець Г.Л. Використання програми «Pattern Maker» у процесі вивчення народної вишивки. *Трудова підготовка в рідній школі*. № 6. С. 13 – 20.

Кудря О. В.

*кандидатка педагогічних наук, доцентка
кафедри теорії і методики технологічної освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

ВІДОБРАЖЕННЯ АВТЕНТИЧНИХ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В СФЕРІ ВИШИВКИ ТА ПИСАНКАРСТВА У СУЧАСНОМУ ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННІ ВИРОБІВ

Відображення автентичних традицій українського народу в сфері вишивки та писанкарства у сучасному дизайн-проєктуванні виробів відіграє суттєву роль у збереженні культурної спадщини та її адаптації до потреб сучасного світу. Українська вишивка та писанкарство є не лише мистецтвом, але й способом передачі історичних, культурних та духовних надбань через покоління. Сучасні дизайнери та майстри використовують традиційні мотиви й техніки в створенні одягу, аксесуарів, предметів інтер'єру, надаючи їм сучасного звучання та функціональності.

Дослідженні автентичних традицій українського народу у сфері вишивки та писанкарства, використання їх дидактичного потенціалу в освітньому процесі досліджувалися науковцями, педагогами, зокрема, Д. Антоновичем, Т. Борисовою, Г. Бучківською, Л. Гриценко, Т. Саєнко, Ю. Срібною, Л. Оршанським, В. Титаренко, А. Циною та ін.

Українська народна вишивка, як традиційний вид декоративно-прикладного мистецтва, відіграє значущу роль у культурному житті та ідентичності українського народу. Це мистецтво з давніх часів слугує не тільки як естетичне оздоблення, але й як засіб комунікації та передачі культурних традицій. Вишивка в Україні різноманітна, кожен регіон має